

ÇOCUĞUMUN DERS ÇALIŞMASI İÇİN NE YAPMALIYIM?

Çocuk okula başlayana kadar, anne ve babalar birçok sorunla karşılaşmışlardır. Sonra çocuk okula başlamıştır ama sorunlar bitmemiştir. En büyük sorunlardan biri de çocuğun ödevlerini yaparken sıkılması ve ders çalışmamasıdır. Bu çocuklar için normal karşılansa da, anne ve babalar için büyük bir sorundur. Bu durum birçok ailenin yaşadığı bir sorundur.

Mutlaka her anne ve baba çocuğunun iyi olmasını ister. Çocuğunun iyi yerlerde olması için bu kadar çaba harcanırken çocuğunda ödev yapmaması ve hiçbir çaba harcamaması karşısında ne yapılmalı? Ne kadar sinir bozucu bir durum olsa da önce sakin olmak ve sınırlanmamak gerek.

Öncelikle bir ders çalışma planı yapılmalıdır. Bunun içinde yemek, dinlenme, televizyon ve oyuna belirli bir süre verilmelidir. Böylece her şey zamanlı olduğu için çocuk ona göre bir plan yapar.

Çocuğa zorla ders çalıştırmak, bağırarak, ceza vermek, şiddet uygulamak ve başkalarıyla kıyaslamak en yanlış davranıştır. Böyle davranışlar çocuğa fayda değil aksine zarar verir. Çünkü çocuğun hevesi kırıldığı an, inatlaşıp söylenenlerin aksini yapmaya başlar. Bu tutum, ödev yapmayı ebeveyn çocuk arasındaki bir savaşa dönüştürür. Çocuğun ödev yapmaktan, hatta ödev kelimesini bile duymaktan nefret etmesine sebep olur. Ödev çocuk için bir işkenceye dönüşür. Ödev yüzünden savaşa girdiği ebeveynini ise düşmanı gibi görür. Böylece ebeveyn çocuk ilişkisi de ciddi zarar görmüş olur. Çocuklara ödev konusunda bu kadar baskı yapılması ödevin sanki ebeveynin sorumluluğuymuş gibi algılanmasına neden olur. Bu nedenle, ödevini yapması gerektiğinin bilincinde olan, bunu kendine dert eden kişinin çocuk olması gerekirken, çocuklar çoğunlukla ders çalışmayı kendileri için değil de başkaları için yapıyorlarmış gibi davranırlar.

Çocuklar kendi kendilerine sorumluluk duygusuna sahip olmazlar. Çocuklara sorumluluk almayı öğretmelisiniz. Çocuklara sorumluluk vermenin yolu, ne yapacaklarını emir cümleleriyle söylemek değildir. Çocuğa sorumluluk vermenin en kestirme yolu: **Kendi yapabileceği şeyleri yaparak çocuğu tembelleştirmemektir!**

Kendi isteğiyle yaptığı ufak hatalara izin vermek, büyütmemek, sonuçlarına katlanmasına böylece ders çıkarmasına zemin hazırlamak gerekir. Yaptığı bazı şeylerin sonuçlarının ağır gelebileceğini, bunu bastan düşünmesi gerektiğini hayatın içinden küçük derslerle çocuklara öğretmek gerekir. Derslerini yapmak çocuğun kendi sorumluluğudur. Yapmadan okula gittiğinde olabileceklerle kendi başa çıkmalıdır. Çoğu anne baba, ödevini yapmayan çocukları, öğretmenden azar işitmesin diye onun ödevlerini kendileri yaparlar. Böylece çocuğu hazır alıştırılmış olurlar ve sorumluluk duygusunun gelişmesine izin vermezler.

Çocuğa sürekli komut vererek “*öyle ders çalışma anlamazsın, böyle ders çalış*” gibi cümleler çocuk için geçici ders çalışmadır. Önemli olan çocuğun isteyerek ve anlayarak ders çalışmasıdır. Bunun için de;

Çocuğunuza, ‘*Hadi yavrum sen git ders çalış*’ demeden önce,
Çocuğunuzla ‘*Niçin ders çalışması gerektiğini*’ konuşun.

İster okula yeni başlamış olsun ister üniversiteye hazırlanıyor olsun. Bütün öğrencilerin şu sorunun cevabını bulmaları gerekir. **“Niçin ders çalışmalıyım?” “Hedefim ne” ve “Hedefimi gerçekleştirmek için neler yapmalıyım?”** bu soruların cevabını bulan öğrenciler tembellik etmez.

Çocuğun ders çalışmamasında bir diğer önemli etkende, çocuğun kendine olan özgüvensizliğidir. Çocuk **“ben bunu anlamıyorum, zaten yapamayacaktım, ben başarısızım”** gibi karamsarlık cümleleri kurduğu an ders çalışma isteği azalır. İlk olarak çocuk kafasındaki olumsuz düşünceleri silmelidir. Yoksa asla derse odaklanamaz. Aileler çocuklarına eleştirel, baskılayıcı ve zorlayıcı değil destekleyici bir şekilde yaklaşmalıdırlar. Çocuğunuzun hep olumsuz özelliklerini vurgulamak yerine, olumlu özelliklerini de görmeye çalışın. **Çocuğun hatalarına, kusurlarına odaklanılırsa çocuğun kendine güveni zayıflar, çalışma şevki kırılır.**

Çocukla iletişiminde olumsuz fiil kullanmamaya özen göstermelisiniz. Çünkü bilinçaltı olumluyu algılama eğilimindedir. **“Dersine çalışmazsan başarısız olursun”** yerine **“başarılı olmak için şunları yapmalısın”** veya **“şöyle yaparsan daha başarılı olursun”** gibi.

Diyelim ki çocuk karne getirdi. Notlarının yedi tanesi iyi, üç tanesi zayıf. Çoğu ailenin yaklaşımı neden üç tane zayıf olduğunu sorgulamak şeklinde olur. Aileler bunu iyi niyetle, çocuğun daha başarılı olmasını istedikleri için yapıyorlar fakat farkında olmadan çocuğu ders çalışmaktan soğutuyorlar. Oysa "Bak, şu dersler pekiyi, bunları çok güzel başarmışsın. Hadi beraber bu üç zayıfı nasıl düzelteceğimizi düşünelim ve bir çözüm bulalım" denirse çocuk "Annemle babam benim olumlu yönlerimi de görebiliyor" der ve dikkatini zayıfları düzeltmeye verir, başarabileceğine inanır ve çözüm üretir.

Çoğu öğrenci ders çalışmayı sevmez ve bunu yapılması zorunlu bir şeymiş gibi algırlar. Onlar için oyun, televizyon, gezmek ve arkadaşlar hep ön plandadır. Çocuğun öncelikle dersi ve ders çalışmayı sevmesi gerekir. Çünkü her çocuk için sevdiği bir şeyi yapmak mutluluk verir. Daha sonra ders çalışmayı sürdürmesi gerekir ve sonunda da başarıya ulaşır. **Çocuğa ders çalışmaktan başka sorumluluğu yokmuş gibi davranmak, onun ödevlerden kaçmasına neden olur.** Arkadaşlarıyla oyun oynama, sportif faaliyetlere katılma, resim yapma, müzik dinleme, yetişkinlerle vakit geçirme gibi etkinlikler, çocuğun gelişimi için gereklidir.

Verimli çalışmanın ilk kuralı sağlıklıdır. Sağlıklı olmak da dengeli beslenmeden geçer. Yeterli beslenemediği için kansız olan bir öğrencide halsizlik, sürekli uyuma isteği, dikkat dağınıklığı gibi belirtiler olacağından bu öğrenciden ders konusunda beklenen performansı göremezsiniz. Sabah kahvaltısını mutlaka yapmak gerekir. Bal, pekmez, reçel, kuru incir, kuru üzüm gibi tatlı maddelerden az da olsa yenmelidir. Beynin ihtiyaç duyduğu enerji bu besinlerden sağlanır.

Çocukların bazı derslere çalışmayı özellikle istememesinin nedeni o derste yaşadığı başarısızlıklar ve o derse karşı geliştirdiği tutum ve özgüven eksikliği olabilir. Çocuğumuzun o dersle ilgili tutumunu değiştirmeden o dersi öğrenmesini ve başarılı olmasını sağlamak gerçekten zordur. Anlayışın olumlu hale getirilmesi sonuçları da etkileyecektir. Özgüven eksikliğini giderebilmek için küçük başarıların özellikle de o dersle ilgili başarıların anında ödüllendirilmesi gibi bir yol izlenebilir.

Çocuk okuldan geldiğinde ısrarla istediğiniz cevabı alıncaya kadar aynı soruyu sormaya devam edin: “*Bu gün okulda tam olarak ne öğrendiniz?*” Bu soru çocuğun okulda öğrendiklerini size de özetlemesini sağlayacak adeta küçük bir tekrar olacaktır.

Cevap veremediğinde yönlendirici sorularla onu çözmeye çalışın: “mutlaka benimle paylaşmayı istediğin çok güzel şeyler vardır” gibi. Çocuk, bu soruyla muhatap olacağını bildiği için derslerde daha dikkatli olmaya çalışacaktır.

Çocuğunuzun başarısında önemli etkenlerden bir tanesi de düzenli ve uyumlu bir aile hayatıdır. Çocuğunuzun düzenli yemek yemesine ve uykusunu almasına özen gösterin. Çocukların günlük olarak 7 saatten az 10 saatten fazla uyumaları onların dikkatlerini ve algılarını olumsuz etkiler.

Tüm bunları yapmak ve davranış değişikliği oluşturmak uzun bir süreçtir. Alışkanlıkların değişmesi ve yerine kalıcı başka davranışların yerleşmesi kolay değildir. Ebeveynlerin bu konuda sabırlı olmaları gerekmektedir.